

Aktívaülés Szegeden

Lakatos Ernő tartott előadást

Tegnap, csütörtökön délelőtt — látogatásának második napján — az MSZMP KB agitációs és propagandaosztályának vezetője, Lakatos Ernő, a szegedi városi pártbizottságra látogatott. A Szegeden végzett agitációs, propaganda- és művelődéspolitikai munkáról, feladatokról dr. Székely Sándor, a pártbizottság titkára tartott tájékoztatót. Részt vett a megbeszélésen dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára, aki a KB osztályvezetőjét elkísérte az MSZMP Csongrád megyei Oktatási Igazgatóságára. Az intézményben megtartott beszélgetésen, amelyen részt vettek az igazgatóság vezetői és a tanszékvezetők, az agitációs és propaganda-munkáról, a politikai oktatás időszerű kérdéseiről folytattak tartalmas eszmecsereket.

Délután az oktatási igazgatóság újszegedi épületének nagytermében aktívaülésre került sor, amelyen részt vettek a megye vezető

propagandistái és agitációs felelősei, a sajtó munkatársai, a megyében levő felsőoktatási intézmények marxizmus-leninizmus intézeteinek vezetői és munkatársai, a művészeti szövetségek területi szervezeteinek vezetői, a világnézetünk alapjait tantárgyat oktató pedagógusok, a városi pártbizottságok ideológiai titkárai, a propaganda- és művelődési osztályok vezetői és munkatársai.

Dr. Koncz János köszöntötte az aktívaülés résztvevőit. Lakatos Ernő aokról a bel- és külpolitikai tényezőkről, gazdasági folyamatokról beszélt, amelyek meghatározzák napjainkban a propagandamunkát, az agitációt. Szólt történelmi múltunk megítéléséről, ideológiai kérdésekről, a soron következő, elmélyültebb munkát igénylő feladatokról, a szocialista hazafiság jelentőségéről.

Lakatos Ernő két napos Csongrád megyei programja — a tapasztalatok összegzésével — befejeződött

Megbeszélés

A megyei tanácsházán tegnap délelőtt Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese fogadta Sárvári István vezérőrnagyot, a Magyar Néphadsereg tiszt- és tiszthelyettesi kiképzési csoportfőnökét és munkatársait.

A Szegedre telepített középiskolás katonai kollégiumról, az ott folyó munkáról, a tervekről folytattak megbeszélést. Az eseményen részt vett Czifra Pál, a megyei pártbizottság munkatársa és dr. Müller Józsefné, a szegedi városi tanács elnökhelyettese.

Tanácskozás

A Minisztertanács titkársága miniszteriumok és országos hatáskörű szervek személyzeti vezetői részére csütörtökön értekezletet tartott.

A szakemberek megvitatták a vezető-kiválasztás és megbízás új módszereinek bevezetésével kapcsolatos tapasztalatokat, elemezték a személyzeti munkának a munkahelyi demokrácia fejlesztésével összefüggő kérdéseit, s áttekintették a további tennivalókat. (MTI)

Kettős szorításban

Nincsenek könnyű helyzetben azok a vállalatok, amelyek tetemes mennyiségű importanyagot használnak föl gyártmányaikhoz. Persze, ez a megállapítás még nem biztos, hogy megállja a helyét, mert a végső eredmény ezer más dologtól is függ. Szerencsés esetben a termelő exportja meghaladhatja a behozatal értékét, s minél magasabb a tőkés piaci eladás, annál többet vásárolhat devizáért: újabb és korszerűbb technikát, s technológiát. Más területeken is előnyhöz juthat az a vállalat, amelynek növekszik az exportja. Mivel jelentősen hozzájárul a népgazdaság devizamérlegének javításához, egy bizonyos pénzüsszeget külön is elszámolhat „hátrányok” nélkül, például béremelésekre.

Az előbb említett esetben simán megy minden, de előfordulhat, hogy a sok importanyagot fölhasználó vállalat olyan termékeket állít elő, amelyeket más hazai termelő vásárol meg, s használ föl gyártmányaihoz. Az így elkészített terméket aztán piacra lehet adni idehaza is, de exportálni is lehetséges. Ilyen esetben már a végterméket kibocsátó cég élvezi az előnyöket, hiszen ő az exportáló, a fény oda irányul, ahol az eredményeket elszámolják. S ekkor kezdődik a szorongatás: az első termelőt arra ösztökélik, hogy mérsékelje importját, ahol lehetséges, használjon hazai alapanyagot. A második termelőt, a végtermékek gyártóját pedig azért gyözködik, hogy növelje exportját.

Nincs semmi kivételaló még ebben sem, hiszen érthető népgazdasági érdekekről van szó. Viszont a vállalati érdek nem minden esetben fut azonos sín páron a teljes népgazdasági érdekekkel. Közismert gond már évek óta, hogy a hazai textilipar szívesebben eladja a szöveteit külföldön, ugyanakkor a konfekcióipar kelmét importált, megvárja, és aztán exportálja. Hasonló megjegyzéseket gyakran hallani szegedi gyárak szakembereitől is. A kenderfeldolgozó ipar például — jelentős exportja mellett — ellátja a hazai gyógyszergyárakat, gumigyárakat és más iparvállalatokat műszaki szövetekkel. A műszaki szöveteit is lehetne közvetlenül exportra adni, de az is abszurdum volna, ha minden termelő határainkon túlra vinne minden portékáját. A leghasznosabb export — általában — az, amikor a termék a legmagasabb földolgozási fokon kerül határainkon túlra.

Előfordulnak azonban olyan esetek is, amikor magas földolgozottságú terméket gyártunk idehaza, de az kevésnek bizonyul a belső piaci igények állandó növekedése miatt. Ilyen például a posta által használt kábel, telefonvezeték. A szegedi kábelgyárban a magyar posta igényeinek csak a felét tudják kielégíteni, teljesíteni. Kérdés, hogy a kábelgyár tudna-e annyi postai vezetékét készíteni, amennyire a telefonprogram megvalósításához szükség van. Jelenleg erre képtelen volna, de ha vásárolhatna berendezéseket, akkor a magyar posta minden igényét kielégíthetné.

Mi a gond? A szűkös pénzügyi helyzet — mondják. Nincs deviza — hangsúlyozzák. Semmi megoldás? Volna éppen, sőt olyan kézenfekvő, hogy első hallásra csak csodálkozni lehet az egyszerűségén. Most a következő történik: a kábelgyár évente 200—250 ezer egységnyi vezetékgyárt (szakmai megnevezés: érkilométer) és adja a postának. A telefonvezetékekből azonban kétszer annyi kellene, körülbelül 450 ezer érkilométernyi. A posta két megoldás között választhat. Vagy beéri a hazai mennyiséggel, és felére mérsékli fejlesztési programját, vagy a hiányzó 250 ezer kilométernyi vezetékét megvásárolja devizáért a külfiacon. Az első variációt nem lehet választani, tehát a második verziót követik, s erre biztosítani kell a valutát, ha tetszik, ha nem.

Érdekes, hogy a postának is biztosabb és megnyugtatóbb lenne, ha a szegedi gyártól vásárolhatna forintért. Ennek érdekében még anyagilag is „beszállna” az üzletbe. A kábelgyártó mondhatja, hogy a posta szívesen átadna 150—200 millió forintot a gyártóberendezések beszerzésére. Ennyi elegendő is volna a termelés technikai bővítéséhez, hiszen a hiányzó gépek, technológiai sorok ára körülbelül 4—4,5 millió dollárért megkaphatók. Az első „kusza” szála csak azonban már ott kezdődik, hogy a posta forintot adna, és nem dollárt. A további kuszálódás, számolgatás akkor lép előtérbe, amikor a vezeték alapanyag-beszerzését is vizsgálgatják. A telefonkábelek gyártása ugyancsak importigényes, bár nem valami tetemes, állítólag a termék árának csak 5—10 százaléka testesül meg importban.

Mit mondanak a kábelgyártás szakemberei? Még csak osztani és szorozni sem kell, kézenfekvő az óriási előny. Egy-két év alatt teljes egészében visszatérülne a devizakiadás.

S ezután következne a valódi előny. A magyar posta telefonprogramjának kábeligényét teljes mértékben kielégíthetnék a hazai gyártók. Elmaradna a jelentős devizakiadás. Sőt még az alapanyagok miatti devizális „mérleget” is egyensúlyban tarthatnák azzal a megoldással, hogy a kábelgyártó tőkés piacon is eladhat telefonkábeleket. Erre már ma is reális lehetőségük van, hiszen kisebb mennyiséget szállítanak Kuvaitba. A verő teljes mértékben elégedett is a szegedi gyár vezetékével, hiszen azok magas technikai színvonalat képviselnek.

Mit lehet még mondani? Elképzelhető, hogy vannak még kusza szálaik, amelyek azonnal „megmozdulnak” egy ilyen variáció megvalósításakor. De az is igaz, hogy a gyártó, a felhasználó képviselői, sőt pénzügyi és közgazdasági szakemberek is helynévalónak tartanának egy ilyen megoldást. Végül is a lényeg a döntő: kevesebb devizát kellene kiadni holnap a népgazdaság kasszájából. Csak hát ma, egyszerre kellene — több...

Gazdag István

A fórumok léteznek

Szakszervezeti vélemények az egyetemi demokráciáról

Két évvel ezelőtt, 1982. január 1-én lépett hatályba a Minisztertanács és a SZOT Elnökségének határozata a munkahelyi demokrácia továbbfejlesztéséről. A végrehajtás eddigi tapasztalatait tárgyalta még a Pedagógusok Szakszervezete Csongrád megyei Bizottsága; pontosabban a szegedi városi, valamint a József Attila Tudományegyetem szakszervezeti bizottságának konkrét tapasztalatait összegezték a tegnap délelőtt, a JATE-n megtartott, „kihelyezett” megyebizottsági ülésen. A városi pedagógus alapszervezetek tevékenységéről, az iskolai demokráciának a fejlődésének állomásairól és a gondokról dr. Pap Jánosné városi titkár tájékoztatót, a tudományegyetemi tapasztalatokat pedig — az intézményi szb írásos összefoglalását kiegészítve — dr. Szabó Imre titkárhelyettes vázolta.

Olyan nagy tekintélyű, rangú s hatósugarú felsőoktatási intézményben, mint a szegedi tudományegyetemen, rendkívüli jelentősége van az intézményi demokrácia minőségének, szélességének, mélységének; s annak, miként funkcionálnak a demokratikus fórumok. A dolgok természetéből adódóan a példaadás igénye, a felsőoktatási intézmény a demokratizmus „iskolája” is, hiszen nem mindegy, milyen légkörben él a jövő értelmisége.

A fent említett határozat keretjelleget kihasználva „egyetemi működési megállapodás”-ban rögzítette az intézményi szb és az állami vezetés az irányító szervezetek feladatait, a demokratikus fórumokét, és a szakszervezeti alapszervezetek jogosultságait a munkahelyi demokrácia továbbfejlesztése érdekében. Sikertörténet a fórumok egymásra épülő összehangolt rendszerét megalkotni, amelyek a határozat szellemében újakkal is bővültek. Egyedül az szb és az Egyetemi Bizalmi Testület munkamegosztását nem sikerült ésszerűbben kialakítani, ez utóbbi testület még túl sokszor és hosszasan ülészik, esetenként nem kellő fegyvellemmel, túl sok témával foglalkozik, és a nagy létszám miatt technikai problémák is adódnak (sok embert nehéz mozgítani, informálni stb.). A

szakszervezeti bizottság a karok és más munkahelyi egységek érdekeinek ütköző fóruma (jó esetben az érdekelletétek mérséklésének is). A demokratikus fórumrendszer bázisa a szakszervezeti csoport, élén a bizalmival. Ez utóbbiak munkájában sok még a mechanikus elem, „érdekvédelmi harcosságuk” észrevehetően alábbhagy a saját területükön. A vezetők egy része még mindig nem tekinti partnernek őket.

Az új határozat „kezdeményezési joggal” is fölrüházta a demokratikus fórumokat. Az egyetemen azóta számos ilyen kezdeményező lépést tettek, például azért, hogy megváltozzon az intézményi gazdálkodásának rendje (decentralizált lett), a létszámgazdálkodás, a munkaügyi szabályzat. Ugyancsak a határozat alapján igyekeztek kiterjeszteni a vezetők tevékenységének véleményezését. Az eddigieken (a gazdasági főigazgató és a két rektorhelyettes) kívül a dékának és kilenc munkahelyi egység vezetőinek véleményezését is célul

tűzték, de az illetékes szakszervezeti fórumok nem éltek jogaikkal. A szakszervezeti vezetők részben az eddigi jó kapcsolatuk megromlásától tartanak, mások értelmetlennek találják, hogy továbbra „jót” fessük mondatokkal gyarapítsák egy-egy vezető minőségét.

Az egyetemi alapszervezet a határozat új vonásainak figyelembevételével működik, de — mint fontosabb próbáltuk jelezni — számos nehézséggel kell számolnia. Ha az intézményi demokrácia fórumai nem elég gyorsan, határozottan, célirányosan dolgoznak, az ügyek menete lassul, az intézkedések késnek.

A megyebizottsági ülésen Fabula Andrásné megyei titkár számolt be az elmúlt időszakban végzett munkáról, megtárgyalták az üdültetés tapasztalatait, és állásfoglalás született: a járások megszűntével azokban a helységeben működnek szakszervezeti bizottságok, ahol a művelődésügyi szakigazgatás is tevékenykedik. S. E.

Kiss Lajos vezérőrnagy látogatása

Ünnepség az MHSZ-nél

Meleg hangulatú, bensőséges ünnepség keretében búcsúztatták tegnap, csütörtökön délután Szegeden, az MHSZ székházában Mihalik Ferenc alezredest, az MHSZ Csongrád megyei vezetőségének titkárát, nyugdíjba vonulása alkalmából. Az eseményen megjelent Kiss Lajos vezérőrnagy, a Vörös Csillag Érdemrenddel kitüntetett Magyar Honvédelmi Szövetség főtitkára is. Kiséretében ott volt Gyárfás Mihály, a megyei pártbizottság titkára, Bizók Kálmán ezredes, az MHSZ Országos Központ pártbizottságának titkára és Molnár Ernő alezredes, személyügyi osztályvezető, valamint Széles János alezredes, a szegedi helyőrség parancsnoka. Az ünnepség bevezetőjében Molnár Ernő alezredes felolvasta az MHSZ főtitkárának parancsát, mely szerint Mihalik Ferenc alezredest az MHSZ megyei vezetőségének élén végzett

munkájáért, nyugállományba vonulása alkalmából a Haza Szolgálatáért Érdemrem arany fokozatával tüntették ki, valamint megkapta a Szolgálati Érdeméremet 35 év után. Ezenkívül a Kiváló Propaganda Munkáért plakettet is kiérdemelte. A kitüntetésekkel Kiss Lajos vezérőrnagy nyújtotta át.

Ezt követően az MHSZ főtitkára méltatta Mihalik Ferencnek a honvédelmi nevelésért végzett munkáját, és az 1975 óta titkári beosztásban végzett tevékenységét. Az MHSZ főtitkára egyben hivatalosan is bejelentette, hogy a megyei vezetőség titkárává dr. Palotai Jenő őrnagyot, eddigi titkárhelyettesét nevezték ki. Ezután Gyárfás Mihály tolmácsolta a megyei pártbizottság és párt-végrehajtó bizottság elismerését és köszönetét Mihalik Ferencnek eddigi tevékenységéért, és kifejezte jókívánságait az

Az ipari szövetkezetekről

Az Ipari Szövetkezetek Országos Tanácsa — mintegy 800 ipari és 250 kis-szövetkezet képviselőiben — csütörtökön megtárgyalta a szövetkezetek gazdálkodásának múlt évi tapasztalatait, valamint az export to-

vábbi növelésének és az importcikkek helyettesítésének lehetőségeit. Az írásban előterjesztett beszámolóhoz Rév Lajos, az OKISZ elnöke fűzött szóbeli kiegészítést. Elmondta: az ipari szövetkezetek az elmúlt évben is sokat tettek mind a belföldi igények jobb kielégítése, mind pedig az export fokozása érdekében.

Az ipari szövetkezetekben gyártott termékek belföldi értékesítése ennek ellenére elmaradt az előző évitől és a tervezettől egyaránt. A tanácsülés résztvevői az okot egyrészt abban látják, hogy a szövetkezet munkáját sok esetben nehezítette az anyaghiány, az alapanyagok korábbinál gyengébb választéka. De csökkent a szövetkezetekben a vállalkozói készség is, kevesebb új, illetve nagyobb használati értékű terméket ajánlottak fel a belkereskedelemnek. Bár a hiányosságokat nem elenyésztve, jelentős eredmény, hogy tavaly a szövetkezetek néhány száz millió forint értékben vállalkoztak hiánycikkek számító termékek gyártására.

Az elmúlt évben a korábbiaknál kevesebb termelőeszközt állítottak elő a szövetkezetek az állami vállalatok, illetve más szövetkezetek részére. Ezen a területen új versenytársak jelentkeztek: a szaporodó vállalati gazdasági munkaközösségek, szövetkezeti

szakcsoportok. Ez arra kell, hogy készítse a szövetkezeteket — hangsúlyozták a tanácsülésen —, hogy fokozzák versenyképességüket. A szövetkezeti export számos területen dinamikusan növekedett.

Bár a fejlett tőkés országok piaci viszonyainak javulásával az idén sem lehet számolni, a kellő adottságú szövetkezetek mégis javíthatják elért pozícióikat. Ehhez elsősorban összehangolt műszaki-gazdasági szervezési és kereskedelempolitikai intézkedésekre van szükség.

A tanácsülés beszámolója és a vitában felszólalók felvetették, hogy az építőiparban egyre éleződő verseny megköveteli a szövetkezetek vállalkozási és együttműködési készségének fokozását. A szövetkezetek törekedjenek az új vállalkozási formák — versenytársak, fővállalkozás, építési export, kooperációk, társulások — nyújtotta lehetőségek jobb kihasználására.

Végezetül az országos tanács döntést hozott az ipari szövetkezeti fejlesztési társulás létrehozásáról, amelyet az Állami Fejlesztési Bank és az OKISZ alapít. A társulás célja, hogy pénzügyi eszközökkel segítse a szövetkezeteknél az innovációs folyamatot a kutatás-fejlesztéstől az értékesítésig, valamint mindehhez sokirányú szellemi szolgáltatást nyújtson. (MTI)